

Rekenkamer **de Waddeneilanden**

Gemeente *Ameland*

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

gemeente
Terschelling

Gemeente Texel

gemeente *Vlieland*

“Hoeveel geld is er eigenlijk?”

Onderzoek rekenkamer De Waddeneilanden
Gemeentefinanciën

Even voorstellen

- Uw rekenkamer
 - Esther Fogl
 - Jouke van Dijk
 - Engbert Boneschansker
- Instrument **van** en **voor** de raad
 - gemeenteraden stellen de rekenkamer in en benoemen leden
 - college van B&W heeft eigen instrumenten
 - rekenkamer is onafhankelijk
 - kiest zelf onderwerpen o.b.v. criteria

...maar luistert daarbij nadrukkelijk naar ideeën van raden

<https://www.rekenkamers.nl/animatie-rekenkamerwerk/>
<https://www.texel.nl/rekenkamer-de-waddeneilanden/>

Doel en rol

- Wet versterking decentrale rekenkamers
 - Bijdrage leveren aan het versterken van het lokale bestuur
 - Ondersteunen kaderstellende en controlerende taak raden
- Ingesteld door raden: verordening + samenwerkingsovereenkomst
 - Voor alle 5 Waddeneilanden + personele unie
- Instrument voor de raad
 - Geen afrekenkamer
 - Gericht op helpen/ondersteunen ('hulptroepen')
 - Praktische aanbevelingen voor raden én colleges
- Gebruik maken van kennis van elders
 - Vereniging van rekenkamers
 - Samenwerking (Rekenkamers Boven 't IJ + Platform Friese rekenkamers)

430

Wet van 28 september 2022, houdende wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Comptabiliteitswet 2016 in verband met het afschaffen van de decentrale rekenkamerfunctie en het uitbreiden van de bevoegdheden van de rekenkamers (Wet versterking decentrale rekenkamers)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het voor de versterking

Begeleidingscommissie

= raadsleden

3-4 keer per jaar

Waddentweedaagse

Wat we doen

- Onderzoek voor de gemeenteraden
 - alle eilanden gezamenlijk: budget;
 - 1x per anderhalf/twee jaar (groot) onderzoek
 - afzonderlijke gemeenten (eigen budget gemeenteraad)
 - Bijvoorbeeld Ameland: evaluatie SSCWA (2022)
- Rapporten en briefadviezen
 - Twee typen onderzoek: quick scan OF diepgravend(er) onderzoek
 - Briefadvies
- Openbaar
 - Plan van Aanpak
 - Rapporten
 - Briefadvies
 - Jaarplan en jaarverslag
 - Nieuwsbrief
- Verslag opvolging aanbevelingen door college

<https://www.texel.nl/rekenkamer-de-waddeneilanden/>

The screenshot shows the website of the Rekenkamer De Waddeneilanden. The header includes the logo 'Gemeente Texel .txl' and navigation links: 'Direct regelen', 'Bestuur en organisatie', 'Actueel', and 'Contact'. The main content area is titled 'Rekenkamer De Waddeneilanden' and includes a brief introduction: 'Iedere gemeente in Nederland is verplicht om een rekenkamer of rekenkamerfunctie te hebben. De Waddeneilanden hebben samen Rekenkamer De Waddeneilanden. Deze telt 3 onafhankelijke leden. Zij hebben geen directe relatie met de politiek van de eilanden.' Below this is a table with a list of questions and their corresponding reports. The table has two columns: the question and a dropdown arrow. The questions are: 'Wat doet de Rekenkamer?', 'Welke onderwerpen onderzoekt de Rekenkamer?', 'Wat gebeurt er na een onderzoek van de Rekenkamer?', 'Wilt u contact opnemen met Rekenkamer De Waddeneilanden?', 'Wat is de visie en werkwijze van Rekenkamer De Waddeneilanden?', 'Welke onderzoeksrapporten heeft Rekenkamer De Waddeneilanden opgesteld?', 'Welke plannen van aanpak horen bij de onderzoeken?', and 'Waar zijn de jaarverslagen, jaarplannen en nieuwsbrieven van Rekenkamer De Waddeneilanden te vinden?'. The report for 'Welke onderzoeksrapporten heeft Rekenkamer De Waddeneilanden opgesteld?' is expanded, showing a list of reports with download icons and titles: 'Rapport De financiële positie van de gemeenten en sturing door de raad - 2026 (pdf)', 'Brief Werkdruk gemeenteraad - 2025 (pdf)', 'Rapport onderzoek Vlieland Duinwijd Gasvrij - 2025 (pdf)', 'Rapport Mobiliteitsbeleid en de rol van de raad - 2024 (pdf)', 'Rapport Aandachtspunten Woonvisie Terschelling - 2024 (pdf)', 'Rapport Aandachtspunten Woonvisie Ameland - 2023 (pdf)', 'Rapport Aandachtspunten Woonvisie Vlieland - 2023 (pdf)', 'Rapport Aandachtspunten voor de raad bij het opstellen van een nieuwe Woonvisie Texel - 2023 (pdf)', 'Rapport Aandachtspunten voor de raad bij het opstellen van de nieuwe Woonvisie Schiermonnikoog - 2023 (pdf)', 'Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Texel - 2023 (pdf)', 'Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Terschelling - 2023 (pdf)', 'Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Vlieland - 2023 (pdf)', 'Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Ameland - 2023 (pdf)', 'Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Schiermonnikoog - 2023 (pdf)', 'Rapport onderzoek SSCWA Ameland - 2022 (pdf)', 'Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Texel - 2022 (pdf)', and 'Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Vlieland - 2022 (pdf)'. The footer of the website also displays 'Gemeente Texel .txl' and the same navigation links.

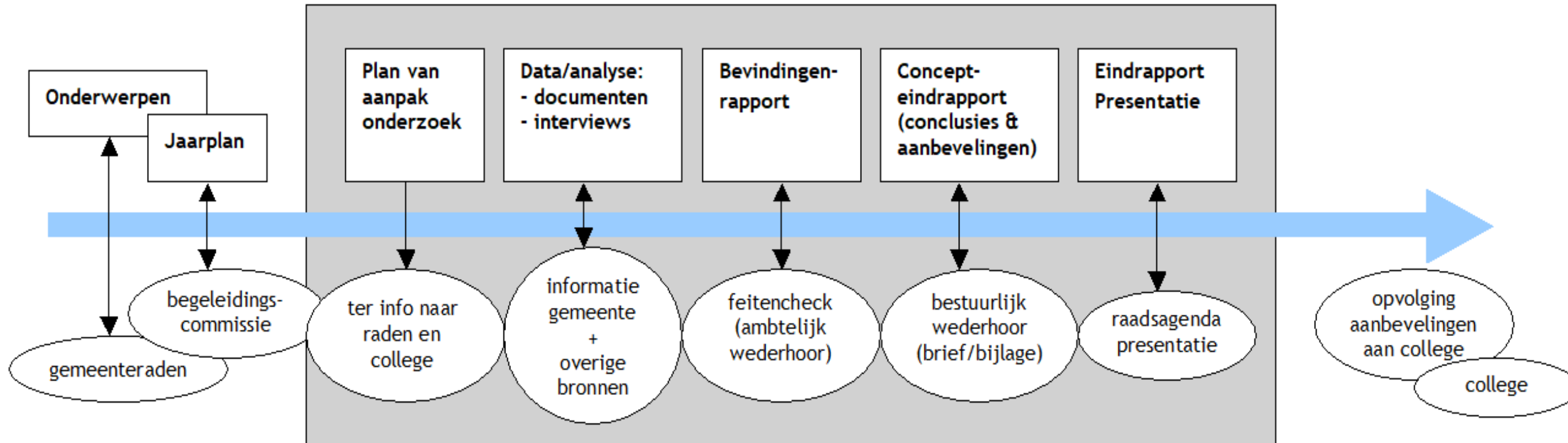
Wat doet de Rekenkamer?	▼
Welke onderwerpen onderzoekt de Rekenkamer?	▼
Wat gebeurt er na een onderzoek van de Rekenkamer?	▼
Wilt u contact opnemen met Rekenkamer De Waddeneilanden?	▼
Wat is de visie en werkwijze van Rekenkamer De Waddeneilanden?	▼
Welke onderzoeksrapporten heeft Rekenkamer De Waddeneilanden opgesteld?	▼
Welke plannen van aanpak horen bij de onderzoeken?	▼
Waar zijn de jaarverslagen, jaarplannen en nieuwsbrieven van Rekenkamer De Waddeneilanden te vinden?	▼

Welke onderzoeksrapporten heeft Rekenkamer De Waddeneilanden opgesteld?

- Rapport De financiële positie van de gemeenten en sturing door de raad - 2026 (pdf)
- Brief Werkdruk gemeenteraad - 2025 (pdf)
- Rapport onderzoek Vlieland Duinwijd Gasvrij - 2025 (pdf)
- Rapport Mobiliteitsbeleid en de rol van de raad - 2024 (pdf)
- Rapport Aandachtspunten Woonvisie Terschelling - 2024 (pdf)
- Rapport Aandachtspunten Woonvisie Ameland - 2023 (pdf)
- Rapport Aandachtspunten Woonvisie Vlieland - 2023 (pdf)
- Rapport Aandachtspunten voor de raad bij het opstellen van een nieuwe Woonvisie Texel - 2023 (pdf)
- Rapport Aandachtspunten voor de raad bij het opstellen van de nieuwe Woonvisie Schiermonnikoog - 2023 (pdf)
- Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Texel - 2023 (pdf)
- Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Terschelling - 2023 (pdf)
- Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Vlieland - 2023 (pdf)
- Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Ameland - 2023 (pdf)
- Rapport Doe Mee Onderzoek raadsomsteuning van de gemeente Schiermonnikoog - 2023 (pdf)
- Rapport onderzoek SSCWA Ameland - 2022 (pdf)
- Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Texel - 2022 (pdf)
- Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Vlieland - 2022 (pdf)

Hoe we het doen

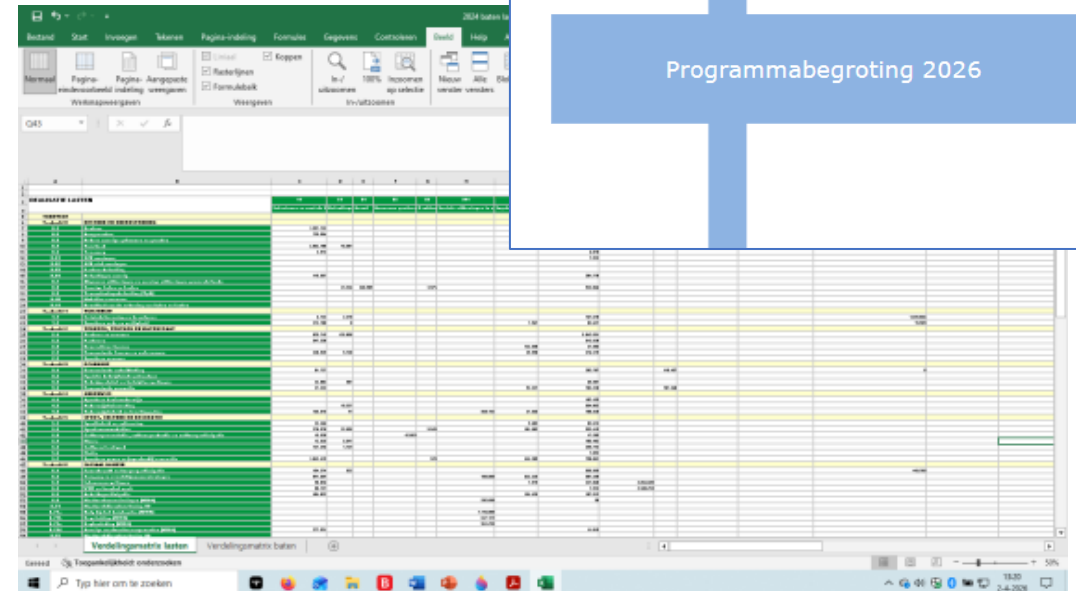
- Onderzoeksaanpak: documentanalyse, interviews, enz.
- Vaste procedures en borging kwaliteit
- Vaste procedure en 'wederhoor'

Onderzoek financiën

Vragen rond gemeentefinanciën:

- Hoe moet je financiële kengetallen beoordelen?
- Hoe zit het met het ravijnjaar?
- Hoe zit het met onderbouwing reserves?
- Staan reserves in verhouding tot de risico's?
 - Doe Mee onderzoek onderbesteding Vereniging van Rekenkamers/Radboud Universiteit Nijmegen
- **Rapport + Briefadvies**

Financiële positie

Algemeen

- Toename algemene en bestemmingsreserves
- Meestal ruim boven vastgestelde minimum
- Weerstandsratio 'uitstekend' volgens normen
- Aandachtspunt/vraag: hoe en waarom normen voor reserves?
- Ravijnjaar: afname algemene uitkering Gemeentefonds in 2028

Indexering

Schiermonnikoog

- Algemene reserve toe- en afname
- Reserve Eneco: 986.334 euro
- Bestemmingsreserves toegenomen begroting richting 2029 afname
- Nota reserves en voorzieningen
- In stukken geen minimum norm vastgesteld
- T/m 2026 overschot, maar 2027-2028 tekort vooral door lagere algemene uitkering
- Maar ook: Eneco reserve en Regiodeal geld
- Verhouding beschikbare/noodzakelijke capaciteit: >2,0 (= uitstekend)
- Onderbouwingen niet altijd duidelijk
- Toevoegen saldo is automatisme
- Afname wordt verwacht voor 2027-2028

Aandachtspunten sturing en budgetrecht

Algemeen

- BBV-kengetallen: normen voor kengetallen zijn niet altijd duidelijk
 - Besluit Begroting en Verantwoording
- Investeringsprojecten beïnvloeden financiële kengetallen sterk en kunnen leiden tot grote schommelingen in kengetallen
- Verschil rekening/begroting door o.a.
 - wijziging uitkering Gemeentefonds
 - projecten met vertraging
 - vacatures

Daardoor verschillen ook saldo, kengetallen en reservepositie

Schiermonnikoog

- Schuldquote laag, maar stijgt komende jaren
- Solvabiliteit: afgelopen periode gestegen tot ruim boven 20%, maar daalt licht
- Belastingcapaciteit: beperkte ruimte
- Oorzaak: Nieuwbouw LOC
- Schuldquote
 - jaarrekening 2024 43%; begroting 2026 123%
- Solvabiliteit
 - jaarrekening 2024 40%; begroting 2026 19%

Risicoanalyse

Algemeen

- Risicoanalyses worden door alle gemeenten gedaan
- Onderbouwing van gehanteerde systematiek niet altijd duidelijk
- Risicoanalyses zijn niet altijd up-to-date

Schiermonnikoog

- Financiële gevolgen risico's berekend via 'model'
- Grote verschillen in omvang en kans ...
- ... maar onderbouwing niet altijd duidelijk
- Veranderingen in reserve Sociaal Domein
- Toelichting begroting 2025 en 2026 identiek
- Toelichting op verandering in risico inschatting niet altijd compleet

Toeristen- en forensenbelasting

- Omvangrijke baten (waar ook kosten tegenover staan)
 - Opbrengsten verschillen tussen eilanden
 - Tarieven toeristenbelasting liggen dicht bij elkaar, maar systematiek verschilt
 - Systematiek en tarieven forensenbelasting verschillen

Toeristenbelasting en forensenbelasting 2024					
	Texel	Vlieland	Terschelling	Ameland	Schiermonnikoog
Toeristenbelasting					
Tarief (per persoon per nacht)	€ 2,40	€ 2,32	€ 2,16	€ 2,04	€ 2,23
Opbrengsten (x 1.000 euro)	9.317	1.952	3.773	4.137	1.846
als % totale baten	9%	16%	10%	13%	16%
als % totale lokale heffingen	73%	65%	49%	52%	63%
per inwoner	€ 673	€ 1.604	€ 766	€ 1.089	€ 1.901
Forensenbelasting*					
Opbrengsten (x 1.000 euro)	1.332	290	1.002	2.263	372
als % totale baten	1%	2%	3%	7%	3%
als % totale lokale heffingen	10%	10%	13%	28%	13%
per inwoner	€ 96	€ 238	€ 204	€ 596	€ 383
Bron: Jaarrekeningen 2024					

Briefadvies

- Radboud Universiteit

financiën/nieuws

Twée jaar uitstel voor nieuwe stappen gemeentefonds

Het kabinet neemt langer de tijd om de herziening van het gemeentefonds door te voeren.

✍ Rutger van den Dikkenberg 📅 28 mei 2026

– Shutterstock

De voorgenomen herziening van het gemeentefonds wordt twee jaar uitgesteld, tot 2029. Het kabinet heeft meer tijd nodig om te onderzoeken hoe het geld het over

Vacatures

Concernstrateg

JS Consultancy in opdracht van de gemeente Maashorst

Gebiedsregisseur Centrale As

Gemeente Nieuwegein

Teammanager Beheer Openbare Ruimte en Vastgoed

Gemeente Deurne via Geerts & Partners

[Bekijk alle vacatures →](#)

Het belangrijkste overheidsnieuws van de dag

Schrijf je in voor de Binnenlands Bestuur

Waddentoets

- Benchmark BDO

- Gemeentefonds

Aanbevelingen

1. Zorg voor verbetering van de informatie in de begroting en jaarrekening (aanbeveling aan college)

- Raad gaat over reserves
- Actualiseer (en indexeer)
- Wat is gewenste omvang?

3. Deelname aan bestemmingsreserves (aanbeveling aan raad)

4. Verbeter de meerjareninvesteringsprogramma's zodat die actueel zijn en blijven (aanbeveling aan college)

5. Duidelijke informatie over weerbaarheid en risico's, inclusief normen (aanbeveling aan raad).

6 Laat toeristen- en forensenbelasting voor de eilanden onderzoeken (aanbeveling aan raad)

Reactie college

- Organisatieonderzoek uitgevoerd door BMC
 - Interim-controle door de accountant
- Organisatieontwikkeling speerpunt - de Organisatie op Orde